Тв.: Białorusini w Polsce, 1944—1949. Warszawa, 1993; O stosunkach polsko-białoruskich po II wojnie światowej // Białostocczyzna. 1994. № 1; Białorusini w wyborach parlamentarnych i samorządowych w Polsce w latach 1989—1994 // Białoruskie Zeszyty Historyczne. 1995. № 2(4); Prasa białoruska pod okiem rosyjskiej i polskiej cenzury // Там жа. 1996. № 1(5).

Віталь Скалабан.

МІРАЧЫЦКІ Леў Паўлавіч (25.10.1925, в. Гаяры Навагрудскага пав., цяпер Карэліцкага р-на), бел. гісторык-славіст, літаратар. Канд. гіст. н. (1972). Скончыў БДУ (1956). З 1956 навук. супрацоўнік Дома-музея А.Міцкевіча ў Навагрудку, з 1958 ст. навук. супрацоўнік і вучоны сакратар Літ. музея Якуба Коласа АН Беларусі. З 1963 ст. рэферэнт Беларускага т-ва дружбы і культ. сувязей з замежнымі краінамі. З 1970 у Ін-це гісторыі Нац. АН Беларусі. Даследуе культ. сувязі Беларусі з Чэхіяй, Югаславіяй, Польшчай, Балгарыяй, Венгрыяй, Румыніяй, Германіяй, Францыяй і Фінляндыяй, жыццё і творчасць бел. і замежных дзеячаў культуры (М.Багдановіча, М.Гарэцкага, Л.Геніюш, Я.Коласа, А.Міцкевіча, У.Сыракомлі, А.Марачкіна, Ё.Лады, К.Ілліцкі, Я.Матэйкі і інш.), нац.-вызв. рух на Беларусі.

Тв.: Сцежкамі вялікага паэта. Мн., 1957; З незабыўных дарог. Мн., 1961; Белорусско-чехословацкие культурные и научные связи. Мн., 1981; Беларуска-югаслаўскія культурныя і навуковыя сувязі. Мн., 1992; Светлым цянём Адама Міцкевіча: Эміграцыя з Навагрудчыны. Мн., 1994.

Таццяна Палоўская.

МІРАШНІЧЭНКА Пётр Апанасавіч (26.11.1922, с. Запселле Сумскага пав. Харкаўскай губ., цяпер у Сумскай вобл. Украіны — 1.1.1944), удзельнік баёў на Беларусі ў Вял. Айч. вайну, Герой Сав. Саюза (1944). На фронце з 1941. Камандзір узвода разведкі лейтэнант М. вызначыўся пры вызваленні Гомельскай вобл.; у цяжкім баі каля в. Печышчы Парыцкага р-на сваім целам закрыў амбразуру варожага дзота. Яго імем названы вуліцы ў Жлобіне, Мінску, Светлагорску і на радзіме, у в. Печышчы — мемар. дошка.

МІРКАВІЧ (М і р к о в і ч) Фёдар Якаўлевіч [25.11(7.12).1789, С.-Пецярбург — 6(18).5.1866], расійскі ваен. і дзярж. дзеяч, педагог. Ген. ад інфантэрыі (1852), сенатар (1850). Паходзіў з сербскага роду. Скончыў Пажскі корпус (1809). Удзельнік вайны 1812 і замежных паходаў 1813—14. У 1819 пакінуў страявую службу. З 1828 на адм. пасадах у Малдавіі і Валахіі, з 1835 дырэктар 2-га Пецярбургскага кадэцкага корпуса. У 1840—50 ген.-губернатар *Віленскага генерал-губернатарства*. Выступаў за жорсткія меры на справе паслядоўнікаў Ш.*Канарскага*. Летам 1840 зрабіў інспекцыйную паездку па Мінскай і Гродзенскай губ., у час якой вёў дзённік. У жн. 1840 прымаў імператара Мікалая І у Брэсце. Ініцыятар адкрыцця *Брэсцкага кадэцкага корпуса*. Разглядаў ваен. навуч. ўстановы як альтэрнатыву цывільнай адукацыі ў краі, выступаў за перадачу буйных маенткаў дробнаму рус. дваранству і за адхіленне каталіцкага духавенства ад навуч. працэсу. У выніку інтрыг 3-га аддзялення імператарскай канцылярыі і корпуса жандараў адхілены ад пасады ген.-губернатара; прызначаны чл. Савета і інспектарам ваен.-навуч. устаноў.

Тв.: Из записок Ф.Я.Мирковича // Рус. архив. 1890. Кн. 1.

Літ.: Ф.Я.Миркович, 1789—1866: Его жизнеописание, составленное по собственным его запискам, воспоминаниям близких людей и подлинным документам. СПб., 1889.

Андрэй Лукашэвіч.

П.А.Мірашнічэнка.

Я.І.Міркоўскі.

МІРКОЎСКІ Яўген Іванавіч [18(31).1.1904, Мінск — 10.8.1992], Герой Сав. Саюза (1944). У Чырв. Арміі з 1927 у пагранвойсках. У Вял. Айч. вайну ўдзельнік абароны Масквы, з сак. 1942 камандзір асобнага партыз. атрада імя Дзяржынскага, які дзейнічаў на тэр. акупіраваных Гомельскай, Палескай, Брэсцкай абл. Беларусі, Чарнігаўскай, Сумскай, Кіеўскай, Жытомірскай, Валынскай абл. Украіны, кіраўнік дыверсійнай групы на тэр. Польшчы ў 1944. Пасля вайны да 1955 у органах КДБ.

МІРНААБНАЎЛЕНЦЫ, «П а р т ы я м і р н а г а а б н а ў л е н н я»; партыя ў Расійскай імперыі ў 1906—12. Заняла месца на правым флангу ліберальнага лагера. Гал. яе ядро склалі дэпутаты-прагрэсісты ў 1-й Дзярж. думе (1906), заснавальнік і гал. ідэолаг П.А.Гейдэн. Да лідэраў належалі таксама кн. М.М.Львоў і М.А.Стаховіч. Зыходным пачаткам у праграме М. была ідэя стварэння ў Рас. імперыі канстытуцыйна-манархічнай дзяржавы. ... палі за паліт. і грамадзянскую ... для ўсіх народаў Рас. імперыі. ... іх пунктах праграма М. супадала з ... дэцкай (гл. *Кадэты*). У час выбараў ... 2-ю Дзярж. думу ў ліст. 1906 у Вільні ... Мінску былі створаны х-ты партыі М., якія ставілі за мэту правесці сваіх прадстаўнікоў у дэпутаты, але поспеху не мелі. Адзіным прадстаўніком М. ... Беларусі у 3-й Дзярж. думе быў ... Пружанскага пав. В.А.Біч, абраны пры падтрымцы «Сафійскага праваслаўнага брацтва» дэпутатам ад Гродзенскай губ. У сваіх выступленнях у Думе Біч ... ноўваў рэарганізаваць усе ... ванне Паўн.-Зах. краю, увесці ... самакіраванне. У студз. 1912 узнік ... прагрэсістаў у Вільні, у які пазней увайшлі і М. Пасля 1912 М. як самастойная паліт. сіла не выступалі.

Кр.: Программа партии мирного обновления. СПб., 1906.

Літ.: История политических партий России. М., 1994.

Мікола Забейда.

МІРНЫ ДАГАВОР ПАМІЖ ЛІТВОЙ і РСФСР 1920. Падпісаны 12.7.1920 у Маскве. 11.9.1919 урад РСФСР звярнуўся да ўрада Літвы з прапановай міру на аснове прызнання незалежнасці ... дзяржавы. 31.3.1920 урад Літвы заявіў пра гатоўнасць заключыць мір з Сав. Расіяй пры ўмове прызнання незалежнасці Літвы ў яе этнагр. межах са сталіцай у Вільні. 5.4.1920 урад РСФСР пацвердзіў такую гатоўнасць. 7.5.1920 у Маскве пачаліся мірныя перагаворы; літ. дэлегацыя настойвала на ўключэнні ў склад Літвы тэр. Ковенскай, Віленскай, Сувалкаўскай і Гродзенскай губ. (з гарадамі Беласток, Бельск, Гродна, Брэст, Кобрын, Пружаны), Навагрудскага пав. Мінскай губ., часткі Ілукштскага і Гробінскага пав. Курляндскай губ. Выкарыстоўваўся і такі аргумент, як права беларусаў на самавызначэнне. 9.5.1920 член літ. дэлегацыі Д.Сямашка выступіў з заявай аб намеры «пры ўстанаўленні граніц абараніць беларускія землі на моцы беларуска-літоўскага пагадненняў ад імперыялістычных ... кненняў Польшчы...» і Савецкая ... Заява выклікала пратэст з боку кіраўніка сав. дэлегацыі на перагаворах А.А.Іоффэ, які паставіў пад сумненне ... моцтвы Сямашкі выступаць ад ... народа. 15.5.1920 дэлегацыя РСФСР ... прадставіла этнагр. карту, ... ўвагу на тое, што літоўцы ... толькі на тэр. Сувалкаўскай, Ковенскай і зах. часткі Віленскай губ. (без Вільні) ..., але ва ўмовах падрыхтоўкі да ... баявых дзеянняў супраць Польшчы ... бок вырашыў саступіць. Дагавор складаўся з 19 артыкулаў. Прадугледжвалі безагаворачнае прызнанне самастойнасці і незалежнасці Літвы з боку РСФСР